

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 61/00

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu predbežne prerokoval podnet Ing. R. M., bytom Ž., na začatie konania vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní Okresného súdu v Žiline vedenom pod sp. zn. 9 C 1013/91 a sp. zn. 9 C 182/95 a takto

r o z h o d o l :

Podnet Ing. R. M. na začatie konania **o d m i e t a** pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 16. augusta 2000 Ing. R. M., bytom Ž. (ďalej len „navrhovateľ“), doručil Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podanie, v ktorom namietal porušenie základného ľudského práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní Okresného súdu v Žiline vedenom pod sp. zn. 9 C 1013/91 a sp. zn. 9 C 182/95.

Keďže podnet nespĺňal podmienku vyplývajúcu z ustanovenia § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), lebo nebolo k nemu pripojené splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ústavný súd vyzval navrhovateľa prípisom z 28. augusta 2000, aby tento nedostatok v lehote 10 dní odstránil tak, že ústavnému súdu predloží splnomocnenie udelené advokátovi alebo komerčnému právnikovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Súčasne bol poučený, že pokiaľ splnomocnenie nepripojí, môže ústavný súd jeho návrh odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Navrhovateľ túto výzvu prevzal 4. septembra 2000.

Navrhovateľ listom zo 7. septembra 2000 protestoval proti výzve na predloženie plnomocenstva na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom advokátom alebo komerčným právnikom s poukazom na to, že takýto postup je v rozpore s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (čl. 11 ústavy), v ktorých je deklarované právo osoby byť zastupovanou advokátom podľa vlastnej voľby, nie však povinnosť, a že vyžadovanie takejto povinnosti je vytváraním prekážok osobe pri jej uplatňovaní základných slobôd a ľudských práv.

Ústavný súd následne prípisom z 18. septembra 2000, ktorý navrhovateľ prevzal 20. septembra 2000, predĺžil navrhovateľovi lehotu na splnenie výzvy z 28. augusta 2000 o ďalších 10 dní od doručenia prípisu a pripomenul mu možné dôsledky v prípade jej nesplnenia ani v dodatočnej lehote (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Zároveň navrhovateľovi uviedol, že konanie pred ústavným súdom je ovládané zásadou voľného prístupu k ústavnému súdu. Pokiaľ zákon vyžaduje povinné zastúpenie advokátom alebo komerčným právnikom, očividne tým nesleduje, aby sa bránilo ochrane porušených ústavných práv navrhovateľa. Práve naopak, hlavným cieľom tejto požiadavky je, aby sa aj prostredníctvom profesionálne kvalifikovaného zastúpenia mohla ochrana práv, ktorá je zverená do pôsobnosti ústavného súdu, poskytnúť efektívne. V odôvodnených prípadoch, napr. ak

navrhovateľ nemá dostatočné finančné prostriedky na platenie hotových výdavkov zástupcu a na odmenu za zastupovanie, zákonná úprava umožňuje ustanoviť mu za zástupcu advokáta, ktorého hotové výdavky a odmenu za zastupovanie hradí štát.

Navrhovateľ na uvedený prípis odpovedal listom zo 17. októbra 2000, v ktorom zotrval na obsahu svojho protestu zo 7. septembra 2000. Navrhovateľ do dnešného dňa vyžadované splnomocnenie udelené advokátovi alebo komerčnému právnikovi na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom nepredložil ani neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by mu bolo možné ustanoviť právneho zástupcu na štátne trovy.

Ústavný súd k tvrdeniu navrhovateľa, že ide o postup, ktorý je v rozpore s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, považuje za potrebné ešte dodať, že povinnosť obrátiť sa na vyšší súd prostredníctvom advokáta, ktorá je upravená v slovenskom právnom poriadku vo vzťahu k ústavnému súdu a ktorú možno nájsť ustanovenú v právnom systéme viacerých členských štátov Rady Európy, je v súlade s povinnosťou Slovenskej republiky zabezpečiť účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom každému, koho práva a slobody priznané ústavou alebo medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách boli porušené. Ústavný súd starostlivo skúma každú žiadosť o ustanovenie advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom na štátne trovy, a pokiaľ zistí, že osobné a majetkové pomery žiadateľa odôvodňujú takéto ustanovenie vo veci namietaného porušenia základného práva, v ktorej sú inak splnené podmienky na prijatie návrhu (podnetu) na ďalšie konanie, takýmto žiadostiam pravidelne vyhovuje (pozri napr. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 55/98 z 9. februára 2000 a č. k. III. ÚS 48/00-38 z 31. októbra 2000).

Nakoľko navrhovateľ vytýkaný nedostatok svojho podnetu doteraz neodstránil, ústavný súd ho s ohľadom na uvedené musel po predbežnom prerokovaní odmietnuť

pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2000

S p r á v a

sudcu spravodajcu Daniela Švábyho vo veci podnetu na začatie konania podaného **Ing. Rudolfom Mikolajom** dňa 16. 8. 2000 a zapísaného pod sp. zn. Rvp 593/00.

I.

Podľa § 29 ods. 4 ZoÚS spravodajca predkladá podnet Ing. Rudolfa Mikolaja (ďalej len „navrhovateľ“) s návrhom

1. na jeho **predbežné prerokovanie** na neverejnom zasadnutí senátu I. ÚS podľa § 25 ods. 1 ZoÚS a

2. na jeho **odmietnutie** podľa § 25 ods. 2 ZoÚS z **dôvodov uvedených v pripojenom návrhu uznesenia.**

II.

Predmetom podnetu je údajné porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu v Žiline vo veci sp. zn. 9 C 1013/91 a sp. zn. 9 C 182/95.

Podnet bol podaný už za účinnosti zákona č. 226/00 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon o ústavnom súde. Navrhovateľ s podnetom nepredložil splnomocnenie vyžadované touto novelou, a to ani na opakovanú výzvu sudcu spravodajcu. Navrhovateľ protestoval proti princípu povinného zastupovania v konaní pred ústavným súdom s odôvodnením, že je v rozpore s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach, ktoré majú prednosť pred zákonmi (čl. 11 ústavy). V tomto smere sa obrátil aj na predsedu ústavného súdu a ani po jeho odpovedi navrhovateľ nezmenil svoj názor o uvedenom rozpore tejto povinnosti s medzinárodnými zmluvami a požadované splnomocnenie nepredložil a ani neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by mohol prichádzať do úvahy postup pri ustanovení advokáta na účet štátu, postup, ktorý mal v druhej výzve uvedený.

Za tejto situácie spravodajcovi nezostávala iná možnosť než navrhnúť senátu odmietnutie podnetu z dôvodov nedodržania zákonom predpísaných náležitostí, i keď musí priznať, že po oboznámení sa so spisom v napadnutej veci nemá žiadne pochybnosti o tom, že konanie, ktoré je t. č. stále nerozhodnuté na súde 1. stupňa a ktoré trvá vyše 9 rokov, je (resp. bolo) sprevádzané prietahmi, ktoré by mohli odôvodňovať prijatie podnetu na konanie nebyť nesplnenej podmienky povinného zastúpenia advokátom alebo komerčným zástupcom.

Navrhovateľ naznačuje v podnete, že sa obráti so sťažnosťou na Európsky súd pre ľudské práva do Štrasburgu na porušenie práva na prerokovanie veci „v primeranej lehote“ (čl. 6 ods. 1 Dohovoru) ako i na skutočnosť, že jeho podnet v tomto smere nebol prerokovaný v dôsledku podmienky povinného zastúpenia ústavným súdom (čl.

13 Dohovoru). Spravodajca k tomu poznamenáva, že navrhovateľ nemusí byť pred štrasburským súdom neúspešný a potom by mohol prichádzať postup podľa novelizovaného ustanovenia § 75 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V Košiciach 9. 11. 2000